

do zadnje strani

Ponosna, samostojna telesa

Elizabeth Grosz: Neulovljiva telesa – H korporalnemu feminizmu.

Emanat, Ljubljana, 2009

Ida Hiršenfelder

Prevod knjige *Neulovljiva telesa* iz leta 1994 pomeni izid enega od prelomnih del, ki je vzpostavilo novo paradigmo pogleda na telo kot emancipirane entitete, ki ni pogojena z neizprosno dualistično ločitvijo duha in telesa ter posledično podrejeno vlogo telesa v mišljenjskem procesu. Elizabeth Grosz razpre predmet svoje obravnave z ustaljeno akademsko analizo odnosa do telesa v prizmi zgodovine filozofije. Spremljamo močan komentatorski ton avtorice, ki nas spodbuja k vrednotenju in analizi filozofskih pozicij. Postopno sledimo preoblikovanjem razmerij, v katera so misleci vpenjali telesa (Sokrat nasproti Platonu; Spinoza nasproti Descartesu; Nietzsche nasproti Kantu; Deleuze in Guattari nasproti Lacanu), s tem pa tudi razvoju idej od pojmovanja telesa kot nosilca duha do razumevanja telesa kot membrane, skozi katero vstopajo družbeno-kulturne vsebine.

Avtorica preseže biologistično, sociologistično ali psihologistično obravnavo teles in išče miselno področje, kjer bi telo lahko mislilo samo sebe. Ideja o telesnem spominu, ki je dobro znana tako na področju performativnih umetnosti kot tudi glasbe, igra pri tem izjemno vlogo, a Grosz poskuša ostati v polju filozofije in ne študije primerov. Srž besedila razgrne šele ob zaključku, ko poudari, kako problematični so na videz nevtralni prikazi človeškega telesa, ki naj bi bili univerzalni. Dejansko nastopajo kot prikrita reprezentacija

moških teles in s tem izvajajo nasilje nad idejo o ženskem, bolnem, manjšinskem, razrednem telesu. Avtorica se v glavnini besedila načrtno izogne analizi dotedanjih feminističnih del, ki jih obravnava v zaključku. Okvira spola ne uporablja kot izraz identitete, temveč razlikovanja med moškim in ženskim telesom, ki pa ni zvedeno na biološke ali ontološke razlike, temveč postavljeno kot polje za govor o različnosti.